

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1979

N:o 76

Nr 76.

LANDSKAPSFÖRORDNING

om Ålands sjömansskola.

Utfärdad, efter inhämtande av Ålandsdelegationens utlåtande, den 27 november 1979.

Med stöd av 7 § landskapslagen den 4 april 1968 om Ålands sjömansskola (11/68) stadgas:

1 kap.

Undervisningen vid sjömansskolan.

1 §.

Sjömansskolan har till uppgift att meddela dem som har för avsikt att söka anställning eller redan är anställda inom handelsfartygs däck-, maskin-, fartygselektriker- eller ekonomipersonal, teoretisk och praktisk yrkesundervisning i sådan omfattning att de på grunden därav efter praktiskt arbete under viss tid kan uppnå sådan kompetens som krävs av person i denna ställning.

2 §.

Ordinarie avdelningar vid sjömansskolan är däck-, maskin-, fartygselektriker- och ekonomiavdelningarna, vilka kan uppdelas i olika studielinjer.

3 §.

Vid sjömansskolan kan även anordnas vidareutbildning syftande till högre yrkeskompetens, fortbildning samt utbildning genom specialkurser.

4 §.

Sjömansskolans arbetsår börjar den 1 augusti och avslutas den 31 juli såvida i regle-

mente icke är annorlunda föreskrivet. Arbetsåret är uppdelat på terminer, vilkas begynnelse- och avslutningsdagar fastställs av landskapsstyrelsen.

5 §.

Studielinjernas läroplaner fastställs av landskapsstyrelsen.

6 §.

Studielinje skall ha minst åtta och undervisningsgrupp minst fem elever, såvida landskapsstyrelsen icke av vägande skäl beviljar undantag.

2 kap.

Förvaltning.

7 §.

Sjömansskolans förvaltning handhaves av en direktion, en rektor och ett lärarkollegium i enlighet med vad som nedan stadgas.

8 §.

Landskapsstyrelsen kallar för fyra kalenderår i sänder bland företrädare för sjöfart och andra yrkesområden, inom vilka skolan meddelar undervisning, efter hörande av berörda branschorganisationer, minst fyra personer till medlemmar av direktionen. Bland dessa utser landskapsstyrelsen en till ordförande. Sjömansskolans rektor är själv-

skrivna medlem av och sekreterare i direktionen. Dessutom skall som medlemmar i direktionen finnas två elevrepresentanter samt en lärar- och en personalrepresentant. Direktionen utser inom sig viceordförande. För varje medlem utses en personlig ersättare. Är ersättaren förhindrad att delta i sammanträde får annan ersättare inkallas.

Val av elevmedlemmar jämte ersättare förrättas årligen senast tre veckor efter höstterminens början bland i sjömannsskolan inskrivna elever. Vid valet skall i tillämpliga delar iaktas vad om allmänna val är stadgat på det sätt landskapsstyrelsen närmare föreskriver. Valet ombesörjes av en valnämnd bestående av en lärare och två elever. Rektor utser valnämnd och övervakar dess verksamhet.

Val av lärar- och personalmedlem förrättas för fyra kalenderår i sänder, varvid mandattiden bör sammanfalla med direktionens mandattid. Valet förrättas tidigast fyra veckor före mandattidens utgång vid ett möte för lärarkollegiet och ett för den övriga personalen, vilka möten sammankallas av skolans rektor senast fyra veckor före mandattidens utgång.

Avgår lärar- eller personalmedlem från sin tjänst eller blir elevmedlem för alltid relegerad från sjömannsskolan, upphör samtidigt hans medlemskap i direktionen och ny medlem och ersättare för honom skall utses för återstående mandattid. Avhålls elevmedlem från skolgång eller lärarrepresentant från tjänsteutövning, får han icke delta i direktionens verksamhet under den tid avhållandet varar.

Med avseende på resekostnader, dagtraktamenten och sammanträdesarvodet för direktionens ordförande och medlemmar iaktas vad därom är bestämt i fråga om landskapskommittéer.

9 §.

Direktionen behandlar frågor rörande sjömannsskolans allmänna förvaltning, skötseln av dess egendom och ekonomi samt ordnandet av undervisningen.

I detta syfte skall direktionen:

1) utöva uppsikt över och ansvara för att undervisningen i sjömannsskolan, användningen av skolans medel och dess övriga verksamhet handhas på ändamålsenligt sätt och i enlighet med vad därom är stadgat;

2) årligen, efter att ha hört lärarkollegiet, utarbeta förslag till budget för sjömannsskolan samt inom föreskriven tid tillställa landskapsstyrelsen detsamma;

3) tillse att arbetsrum och verkstäder, undervisningsmateriel och arbetsredskap samt råvaror och förnödenheter skötes omsorgsfullt och används på ändamålsenligt sätt;

4) fastställa ordningsregler för sjömannsskolan;

5) avge av landskapsstyrelsen begärda utlåtanden och göra framställningar som direktionen finner nödiga för främjande av sjömannsskolans verksamhet;

6) på framställning av lärarkollegiet besluta om beviljande av nedsättning av elevavgifter och befrielse från erläggande av sådana samt besluta om fördelningen av det anslag som i budgeten möjligen reserverats för understöd till medellösa elever;

7) på framställning av lärarkollegiet fatta beslut om skiljande av elev från sjömannsskolan;

8) fatta beslut om användningen av medel vilka såsom gåva eller genom testamente överlåtits till sjömannsskolan ävensom om granskning av därtill hörande räkenskaper, såvida därom icke annorlunda är föreskrivet;

9) sörja för personalens möjligheter till fortbildning och komplettering av yrkesskickligheten; samt

10) handlägga övriga ärenden, vilka enligt lag, förordning, reglemente eller andra bestämmelser ankommer på direktionen.

Direktionen skall utöver vad i 1 mom. stadgats följa utvecklingen av utbildningsbehovet och sysselsättningsläget i landskapet.

10 §.

Direktionen sammanträder vid behov och när ordföranden, rektor eller minst tre av direktionens övriga medlemmar anser sammanträde vara påkallat. Kallelse till sammanträde tillställs medlemmarna av rektor på det sätt direktionen beslutat.

Direktionen är beslutför då sammanträdet ordförande samt minst hälften av övriga medlemmar är närvarande.

Beslut fattas med enkel röstmajoritet. Falder rösterna lika, avgör ordförandens röst, utom vid personval, då lotten avgör, samt i

disciplinära ärenden, där deras åsikt som företrädare den lindrigaste påföljden blir gällande.

11 §.

I sjömansskolans reglemente skall stadgas åtminstone:

1) om arbetsårets längd och antalet undervisningsdagar under arbetsåret;

2) om undervisningstiderna, antalet undervisningstimmar och ämnena för dessa samt det närmare anordnandet av examina och kurser vid sjömansskolan;

3) om intagning av elever, speciella inträdesfordringar, dimission och betyg;

4) om elevernas rättigheter och skyldigheter;

5) om studieavgifter och frielevplatser; samt

6) om besättandet av rektorstjänst och lärartjänsterna eller befattningarna, beviljande av avsked och tjänstledighet åt rektor och lärare samt antagande av lärare och övrig personal.

Landskapsstyrelsen fastställer sjömansskolans reglemente på framställning av direktionen.

12 §.

Till lärarkollegiet hör rektor och alla vid sjömansskolan verksamma lärare som har minst åtta veckotimmars undervisningsskyldighet i skolan. Annan lärare deltar i sammanträde och beslut, som därvid fattas endast vid behandlingen av frågor hörande till hans undervisningsområde eller rörande bestraffning av under hans tillsyn ställd elev. Rektor kan kalla företrädare för eleverna till lärarkollegiets sammanträden.

Lärarkollegiets sammankallare och ordförande är rektor som även har rätt att kalla någon av kollegiets medlemmar till protokollförare.

Om sammanträdesordningen gäller i tillämpliga delar vad i 10 § 2 och 3 mom. är stadgat.

Lärarkollegiet skall:

1) besluta om vitsord som tilldelas eleverna;

2) göra framställningar om användningen av de anslag som anvisats sjömansskolan för arbetsrum- och redskap, undervisnings-

materiel och bibliotek samt förnödenheter och råvaror;

3) besluta om fördelningen av stipendier samt till direktionen göra förslag om fördelningen av det anslag som i budgeten möjligen reserverats för understöd till medellösa elever;

4) fatta beslut i disciplinära ärenden där elev har gjort sig skyldig till grov förseelse och vid behov göra framställning till direktionen om hans skiljande från sjömansskolan;

5) förberedelsevis behandla sjömansskolans läsordning samt arbetsfördelningen mellan lärarna;

6) avge av landskapsstyrelsen, skolans direktion eller rektor begärda utlåtanden och göra de framställningar kollegiet finner nödiga för främjande av sjömansskolans undervisning; samt

7) behandla övriga ärenden vilka enligt denna förordning eller andra föreskrifter ankommer på lärarkollegiet.

13 §.

Rektor är ansvarig för sjömansskolans verksamhet och skötsel. Han skall:

1) leda och övervaka sjömansskolans verksamhet samt draga försorg om den allmänna ordningen och disciplinen i skolan;

2) övervaka undervisningen genom att tillse att lärarna vederbörligen sköter undervisningen och sina övriga uppgifter;

3) sammanställa sjömansskolans läsordning och arbetsfördelning mellan lärarna och efter behandling i direktionen översända dessa till landskapsstyrelsen för fastställelse;

4) handha de uppgifter som föranledes av den ekonomiska förvaltningen av sjömansskolan;

5) verkställa direktionens och lärarkollegiets beslut, föra matrikel över innehavarna av tjänster och befattningar vid sjömansskolan samt utarbeta och till vederbörande översända nödiga skrivelser, statistiska och övriga uppgifter rörande skolan och uppgöra årsberättelse för sjömansskolan;

6) fastställa arbetsuppgifterna för kansli- och övrig personal och tillse att dessa fullgöres; samt

7) fullgöra övriga uppgifter som ankommer på rektor.

3 kap.

Lärare och övrig personal.

14 §.

Vid sjömansskolan kan en särskild rektorstjänst inrättas.

Vid sjömansskolan skall finnas lärartjänster till det antal som erfordras för läroämnena på de olika studielinjerna. I mån av behov antas vid skolan timlärare samt tillfälliga föreläsare och assistenter.

Landskapsstyrelsen fastställer antalet tjänster och befattningar vid sjömansskolan.

15 §.

Kompetensvillkor är:

1) för innehavare av särskild rektorstjänst, att sökanden har lektors kompetens i nautiska ämnen;

2) för lektor i nautiska ämnen, att sökanden, efter att ha erhållit sjökaptensbrev, i europeisk eller oceanfart tjänstgjort som befälhavare på handelsfartyg i minst tolv månaders tid eller som överstyrman i minst 24 månaders tid;

3) för lektor i maskintekniska ämnen, att sökanden har avlagt teknikerexamen och erhållit övermaskinmästarbrev samt tjänstgjort såsom maskinchef på handelsfartyg i europeisk eller oceanfart i minst tolv månaders tid eller såsom förste maskinmästare i minst 24 månaders tid;

4) för lektor i el-tekniska ämnen, att sökanden avlagt teknikerexamen vid teknisk skolas el-tekniska avdelning samt arbetat i minst tre års tid som elektriker, varav i minst två års tid på handelsfartyg i europeisk eller oceanfart eller på isbrytare;

5) för lektor i näringsekonomiska ämnen, att sökanden innehar behörighetsintyg för intendenturföreståndare på fartyg och efter erhållet behörighetsintyg tjänstgjort i minst två års tid som intendenturföreståndare på fartyg i europeisk eller oceanfart samt avlagt köksmästarexamen vid hotell- och restaurangskolan;

6) för lektor i matematik, att sökanden avlagt filosofiekandidatexamen med vitsordet laudatur i matematik eller sjökaptens- eller teknikerexamen och lärdomsprov i matematik som motsvarar vitsordet cum laude approbatur i filosofiekandidatexamen;

7) för lektor i språk, att sökanden har avlagt filosofiekandidatexamen med vitsordet laudatur i huvudämnet för sin undervisning och vitsordet cum laude approbatur i biämne vari han undervisar;

8) för lektor i fysisk fostran, att sökanden har avlagt kandidatexamen i fysisk fostran eller gymnastiklärarexamen;

9) för yrkeslärare i nautiska ämnen, att sökanden innehar sjökaptensbrev;

10) för yrkeslärare i maskinämnen, att sökanden innehar övermaskinmästarbrev;

11) för yrkeslärare i ämnen angående elektricitet, att sökanden har avlagt examen i teknisk skola vid avdelning som behandlar elektricitet och därefter arbetat som elektriker i minst tre års tid;

12) för yrkeslärare i näringsekonomiska ämnen, att sökanden har avlagt yrkeslärarexamen på det näringsekonomiska området vid institut för yrkesskollärare eller examen för lärare i huslig ekonomi samt att han har arbetat i minst två års tid inom yrkesområdet, varav i minst sex månaders tid på handelsfartyg;

13) för arbetslärare i nautiska ämnen, att sökanden har erhållit båtsmansutbildning samt tjänstgjort som båtsman i minst tre års tid eller, om han icke har båtsmansutbildning, att han innehaft motsvarande ställning i minst fem års tid;

14) för arbetslärare i näringsekonomiska ämnen, att sökanden innehar behörighetsintyg för intendenturföreståndare samt arbetat i minst två års tid som intendenturföreståndare i utrikesfart; samt

15) för assistent, att sökanden har samma kompetens som lektor i maskintekniska ämnen. El-teknisk praktik skall därvid räknas som merit för honom.

16 §.

Av sökande till lärartjänst vid sjömansskolan fordras utöver i 15 § stadgad kompetens att han förvärvat den kompetens som av landskapsstyrelsen godkänd lärarutbildning medför.

Av övriga innehavare av tjänst eller befattning fordras sådan skicklighet och förmåga som ett framgångsrikt handhavande av tjänsten eller befattningen förutsätter.

Timlärare skall äga samma kompetens

som innehavare av motsvarande ordinarie lärarbefattning.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja undantag från i 15 och 16 §§ stadgade kompetensvillkor.

17 §.

Sedan direktionen avgett utlåtande om sökandens kompetens och lämplighet utnämner landskapsstyrelsen innehavare av tjänst vid sjömansskolan.

Sökande till lärartjänst kan av direktionen förordnas att hålla provlektion i ämne som hör till tjänstens undervisningsområde.

Landskapsstyrelsen skall utfärda utnämningens brev åt den som utnämnts till lärare antingen omedelbart eller, om sökanden förordnats på provår, sedan detta utgått, såframt han konstaterats vara lämplig för handhavandet av tjänsten. I motsatt fall skall tjänsten på nytt lediganslås.

Timlärare samt tillfälliga föreläsare och assistenter ävensom övrig tillfällig personal antas av samma myndighet som utnämner fasta innehavare av motsvarande tjänster eller befattningar.

Vikarie kan i brådskande fall förordnas av rektor för högst en månads tjänstgöringstid.

18 §.

Har särskild rektorstjänst icke inrättats vid sjömansskolan, förordnar landskapsstyrelsen för fyra år i sänder, efter att ha hört lärarkollegiet och direktionen, någon av de ordinarie lärarna att handha rektoratet. Dessutom förordnar landskapsstyrelsen, efter att ha hört lärarkollegiet och direktionen, en prorektor, som vid förfall för rektor handhar dennes åligganden.

19 §.

Undervisningsskyldigheten för lärare vid sjömansskolan fastställs av landskapsstyrelsen. Direktionen kan ålägga lärare att undervisa flere veckotimmar än hans undervisningsskyldighet förutsätter, dock högst femtio procent av det antal veckotimmar undervisningsskyldigheten förutsätter.

Assistents uppgifter och undervisningsskyldighet föreskrives i assistentreglemente, som fastställs av landskapsstyrelsen.

20 §.

Utöver undervisningsskyldigheten har lärare skyldighet ått:

1) biträda rektor vid utfärdande av betyg samt vid uppgörande av skolans årsberättelse och läsordning; samt

2) vara klassföreståndare och utföra till sjömansskolans verksamhet hörande övervaknings- och andra uppgifter i enlighet med av rektor givna anvisningar.

4 kap.

Elever.

21 §.

Förutsättning för antagande till elev vid sjömansskolan är att sökanden högst två månader före ansökningens inlämnande har erhållit läkarintyg som bekräftar hans duglighet till sjötjänst.

22 §.

För antagande till elev vid sjömansskolan fordras utöver vad i 21 § stadgats:

1) till grundstudielinje för sjömän och grundstudielinje inom ekonomiavdelningen, 16 års ålder;

2) till vidareutbildningslinje för sjömän efter genomgången grundstudielinje, minst sex månaders sjöpraktik som däck- eller maskinman;

3) till studielinje för fartygselektriker, lägst 18 års ålder samt

a) genomgången kurs inom yrkesskolas avdelning för ämnen i elektricitet eller

b) genomgången grundkurs för sjömän vid sjömansskola samt därefter grundkurs för fartygselektriker vid sjömansskola eller

c) av direktionen godkänd arbetspraktik inom elektricitetsbranschen jämte sjömansskolas grundkurs för fartygselektriker;

4) till vidareutbildningslinje för fartygselektriker efter erhållet behörighetsintyg för fartygselektriker, minst sex månaders arbetspraktik som fartygselektriker;

5) till studielinje för båtsmän, efter genomgången grundstudielinje för sjömän, minst 24 månaders däckstjänst på fartyg;

6) till studielinje för fartygskockar, lägst 18 års ålder och genomgången kurs på tvåårig näringsekonomisk linje eller på

grundstudielinje vid sjömansskolas ekonomiafdelning eller annan av landskapsstyrelsen godkänd grundstudielinje inom det näringsekonomiska området och tolv månaders kökspraktik på fartyg eller i inrättning; samt

7) till studielinje för intendenturföreståndare, att sökanden efter att ha erhållit behörighetsintyg för fartygskock arbetat minst sex månader som förste eller enda kock på fartyg i utrikesfart eller på isbrytare.

23 §.

Landskapsstyrelsen kan av särskilda skäl bevilja undantag från i 21 och 22 §§ stadgade inträdesfordringar.

24 §.

Önskar annan än elev vid skolan avlägga examen, skall han för detta ändamål anmäla sig hos rektor. Om sökanden uppfyller för inträde i sjömansskolan stadgade fordringar och lärarkollegiet på grund av företedda intyg prövar hans förutsättningar för avläggandet av examen vara tillräckliga, fastställer rektor enligt landskapsstyrelsens anvisningar examensordning för honom.

Berättigad att avlägga examen i enskilt ämne är den som rektor, efter att ha hört vederbörande lärare, enligt företedd utredning prövar ha förmåga därtill.

25 §.

Elev skall följa undervisningen i alla vid sjömansskolan förekommande obligatoriska ämnen. På grund av tidigare förvärvad utbildning kan elev på de villkor landskapsstyrelsen fastställer befrias från att följa undervisningen i visst ämne.

Elev är skyldig att enligt rektors föreskrifter handha vaktuppgifter och andra uppgifter som ansluter sig till undervisningen.

26 §.

I terminsbetyg och avgångsbetyg skall i de olika läroämnena användas vitsorden: berömliga (10—9), nöjaktiga (8—7), försvarliga (6—5). Om elev icke har förvärvat försvarliga kunskaper, gives honom icke avgångsbetyg, utan ett betyg, vari vid ifrågavarande ämnen antecknas det antal lektioner, i vilka han deltagit.

Elev, som i visst ämne icke erhållit vits-

ord eller som önskar höja det vitsord han erhållit, är berättigad därtill på examenstider som fastställs av sjömansskolan.

27 §.

Eleverna vid sjömansskolan bildar en elevkår. Bestämmelserna om elevkårens verksamhet och dess verksamhetsorgan meddelas i elevkårens stadgar. Stadgarna skall av elevkåren föreläggas sjömansskolans direktion för fastställelse. Anser direktionen att stadgarna icke kan fastställas, skall de remitteras till elevkåren för förnyad behandling med angivande av orsakerna till avslaget. Om elevkåren därefter icke anser sig kunna ändra de antagna stadgarna, skall saken hänskjutas till landskapsstyrelsen för slutligt avgörande.

28 §.

Elev som bryter mot reglemente eller ordningsstadga eller annars uppför sig otillbörligt kan av rektor bestraffas med varning.

Rektor skall, innan han bestraffar elev, införskaffa erforderlig utredning om den förseelse som begåtts samt höra den ifrågavarande eleven.

Rektor skall utan dröjsmål underrätta lärarkollegiet och direktionen om den givna varningen och den förseelse, noggrant angiven, som föranlett varningen.

29 §.

Anser rektor att varning ej är tillfyllest, skall saken hänskjutas till lärarkollegiet för handläggning.

På framställning av rektor kan lärarkollegiet:

- 1) straffa elev genom att tilldela honom varning;
- 2) för direktionen föreslå att elev skall relegeras från sjömansskolan för viss tid, dock högst för ett år; eller
- 3) för direktionen föreslå att eleven relegeras för alltid.

30 §.

Elev som för alltid relegerats från sjömansskolan kan efter det att lärarkollegiet hörts, av direktionen på nytt antas till elev vid sjömansskolan tidigast två år efter det relegeringsbeslutet vunnit laga kraft.

Då direktionen relegerar elev från sjömansskolan, kan den förordna att straffet, oaktat besvär, omedelbart skall gå i verkställighet.

Rektor kan av särskilda skäl avhålla elev från skolgång samt utestänga honom från elevhem för högst fyra veckor, under vilken tid direktionen skall uppta frågan om relegeringen till behandling. Direktionen kan förlänga beslutet om avhållande av eleven från skolgång tills frågan avgjorts i direktionen.

31 §.

Innan direktionen fattar beslut om bestraffning av elev, skall denne beredas tillfälle att bemöta straffyrkandet, vilket skall föreläggas honom i skriftlig form och vari förseelsen skall utförligt anges.

Direktionen får icke fatta beslut om relegering av minderårig elev förrän hans förmyndare beretts tillfälle att yttra sig om straffyrkandet, såvida delgivningen icke skulle medföra oskäligen svårigheter.

32 §.

Direktionen skall utan dröjsmål delge elev och, om han är minderårig, även hans förmyndare, beslut om relegering samt meddela besvärsundervisning.

Elev och hans förmyndare får inom 14 dagar från delgivandet av direktionens beslut anföra skriftliga besvär såsom därom är särskilt stadgat.

Mariehamn den 27 november 1979.

Över varning som rektor eller lärarkollegium tilldelat elev får besvär icke anföras. Varning som tilldelats minderårig elev skall bringas till hans förmyndares kännedom, om detta kan ske utan oskäligen svårighet.

5 kap.

Särskilda stadganden.

33 §.

Har elevs förseelse riktats mot medlem av lärarkollegiet eller sjömansskolans direktion, får den ifrågavarande medlemmen icke delta i behandlingen av frågan om utmätande av straff. Beträffande jäv för rektor och medlem av lärarkollegiet eller direktionen gäller i tillämpliga delar vad om jäv för ledamot av landskapsstyrelsen är stadgat.

34 §.

Genom denna förordning upphäves landskapsförordningen om Ålands sjömansskola (34/70) jämte i densamma senare gjorda ändringar.

Utan hinder av stadgandena i 15 och 16 §§ denna förordning är innehavare av tjänst med grundlön eller av extraordinarie befattning, som före denna förordnings ikraftträdande blivit utnämnd eller förordnad till innehavare av tjänst eller extraordinarie befattning vid sjömansskolan, fortfarande kompetent för sin tjänst eller extraordinarie befattning och för annan motsvarande tjänst eller extraordinarie befattning.

Lantråd FOLKE WOIVALIN

Lagberedningssekreterare Börje Wikström

